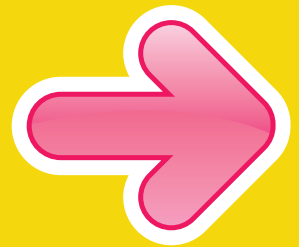

Recomanacions per als menús
de campus esportius i casals d'estiu
2016

passar-s'ho bé

i menjar millor

El dinar és un dels àpats més importants del dia, tant pel que fa a la quantitat com a la varietat d'aliments, i cobra rellevància especial en la infància i l'adolescència. En aquest sentit, les recomanacions per a les programacions de menús escolars s'han de respectar també en les programacions de menús de campus esportius i casals d'estiu. Us recordem la necessitat de tenir en compte els punts següents:

Cal que **les famílies disposin de les programacions de menús**, ja sigui lliurant el full pròpiament dit, penjant-les als plafons informatius o bé incloent-les en la informació sobre les activitats. També és convenient que inclogui la data i que sigui **entenedora i fàcil de llegir**, per tal que els pares i mares obtinguin fàcilment la informació que els ha de permetre complementar adequadament la resta d'àpats.

Els menús, les receptes i els aliments que s'ofereixen cal que s'adpatin **a la temporada d'estiu**, amb plats apropiats per l'època, com l'amanida de pasta, gaspatxo, empedrat de llegums, etc..., i fruites com el meló, la síndria, el prèsec, etc. A més, les temperatures de preparacions cal que siguin més fredes, per tal de contrarestar l'ambient calorós (vichyssoise, amanides, fruita fresca, ... en lloc de sopes, estofats, etc.).

L'aigua ha de ser la beguda principal al llarg del dia, sobretot durant les activitats esportives i en ambients calorosos, ja que té un important paper regulador per a l'organisme. És recomanable que estigui sempre present en tots els àpats i que sigui de fàcil accés per als infants.

És important tenir present que **la quantitat de les racions** s'ha d'adaptar a l'edat i a l'**apetència** dels infants, per tal que s'adeqüi a les seves necessitats. S'ha d'escoltar l'infant sobre la quantitat de menjar que demana que es serveixi. És preferible servir poca quantitat de menjar i donar l'opció de repetir.

Cal utilitzar sempre l'**oli d'oliva**, tant per amanir com per cuinar, ja que suporta millor les temperatures altes. Tot i no disposar de la mateixa qualitat nutricional, per a les coccions, l'oli de gira-sol altooleic té més estabilitat a les temperatures elevades que altres olis (gira-sol, soja, blat de moro, etc.).

La utilització de **sal** en les preparacions ha de ser **moderada** i, segons les recomanacions d'institucions com ara l'Organització Mundial de la Salut, la sal ha de ser **iodada**.

És important que hi hagi opció d'acompanyar els àpats amb pa, preferentment integral.

Cal reduir la presència d'**aliments precuinats** (canelons, lasanyes, croquetes, crestes de tonyina, pizzes, arrebossats, patates prefregides i altres preparats industrials) a una **freqüència màxima d'una vegada a la setmana**, ja que poden suposar una aportació excessiva de greixos poc saludables (saturats o trans) i de sal.

Les **coccions** de carn i peix a la planxa resulten, amb freqüència, molt eixutes (a excepció de les hamburgueses, broquetes, salsitxes i butifarres). Per això, són més adequades les preparacions al forn, els guisats, els estofats i els fregits, tenint cura de no sobrepassar les freqüències recomanades, que en el cas dels fregits és d'**un màxim de dues vegades per setmana**.

Les preparacions de carn amb més contingut de greix (salsitxes, hamburgueses, mandonguilles, etc.) s'hi poden incloure amb una **freqüència màxima d'una vegada per setmana**.

És important que els segons plats s'acompanyin d'una **guarnició**, que ha d'estar composta, gairebé sempre, per preparacions de verdura crua (**amanides**). Així mateix, és aconsellable especificar quin són els aliments que formen part de la guarnició (pastanaga i blat de moro o enciam i olives), i evitar propostes poc definides com ara amanida, amanida verda o simplement guarnició.

Es recomana **evitar** servir **patates fregides** més d'un cop per setmana.

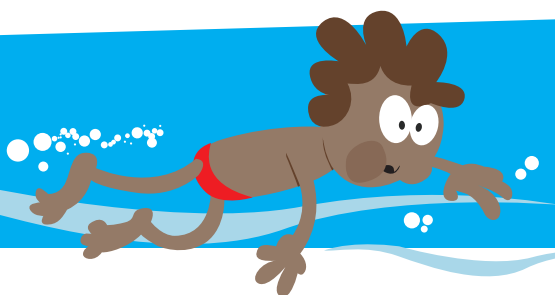
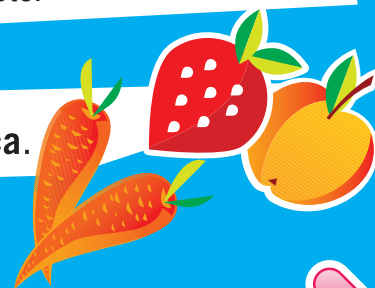
És convenient que la majoria de les postres de la setmana siguin a base de **fruita fresca** i es pot reservar un dia per a postres làcties (donant preferència al iogurt) o postres dolces (gelat).

Es recomana adequar les **combinacions** de primer i segon plat de manera que no siguin **ni massa denses ni massa lleugeres**.

Recordeu que quan, en el primer plat, s'hi inclou carn, ou o peix, la ració del segon plat hauria de ser més petita.

Alguns plats poden ser plats únics com, per exemple, els llegums, els canelons, la paella, la pasta a la bolonyesa (amb carn i formatge), etc. Es poden acompanyar d'amanides, cremes fredes de verdures, etc.

Cal, en cada àpat, proporcionar alguna **verdura o fruita fresca**.

Freqüències setmanals recomanades (5 dies):

En els primers plats

- 1-2 vegades, llegums
- 1-2 vegades, verdura (crua, cuita o en forma de puré, i acompanyada, si es vol, de patata)
- 1 vegada, pasta
- 1 vegada, arròs

En els segons plats

- d'1 a 3 vegades, peix
- d'1 a 2 vegades, ous
- d'1 a 3 vegades diferents tipus de carns (preferiblement magres i blanques)

I de postres fruita fresca!!

- 4-5 setmana

- El consum de varietats integrals (també en el cas del pa) és més saludable.
- En les pastes no s'inclouen les pizzes perquè es consideren plats precuinats.
- No s'ha de considerar una ració de verdures i hortalisses si el plat està constituït únicament per patata.
- És recomanable que tots els menús incloguin **verdures i hortalisses**, ja sigui: **com a primer plat** (p. e.: crema de carbassó), **com a acompanyament del primer plat** (p. e.: arròs amb verdures) **com a acompanyament del segon** (p. e.: filet de llong amb pastanaga i porro al forn) **com a guarnició** (p. e.: enciam i tomàquet).

És recomanable que allò que els infants i els joves hagin de menjar fora de casa (**refrigeri de mig matí, berenars, complements ...**) sigui preparat a casa, i que els espais que se'ls destinin tinguin fàcil accés a l'aigua. L'esmorzar principal s'hauria de fer a casa, i el refrigeri de mig matí i els berenars haurien d'estar compostos principalment de fruita fresca, fruita seca, entrepans i iogurt.

Tot i que, en principi, és millor que els nens i joves no tinguin accés a **màquines expenedores d'aliments i begudes** (MEAB), en cas que sigui així cal que es tinguin en compte les recomanacions nutricionals incloses en aquest document:

Recomanacions sobre màquines expenedores d'aliments i begudes (MEAB) en els espais per a infants i joves de Catalunya

Amb relació a la manipulació d'aliments i a la preparació dels àpats i atès el major risc de contaminació per les altes temperatures de l'època, és imprescindible mantenir unes normes higièniques estrictes i respectar la cadena del fred en totes les etapes de la manipulació, tant al menjador i a la cuina, com quan es va de pícnic.

Per a més informació sobre aspectes de manipulació i seguretat alimentària:

Consells per menjar a l'aire lliure Quatre normes per preparar aliments segurs

Per a informació sobre aspectes relacionats amb les programacions de menús en l'entorn escolar i la utilització de carmanyoles, podeu consultar la guia:

L'alimentació saludable a l'etapa escolar

DILLUNS

Macarrons amb salsa de tomàquet i formatge

***

Pastís de truites amb enciam, tomàquet i pastanaga

***

Albercocs

DIMARTS

Amanida de lleties (tomàquet, pebrot, ceba i blat de moro)

***

Broquetes de gall dindi al forn amb enciam i cogombre

***

Pera

DIMECRES

Patata i mongeta tendra saltades amb all i julivert

***

Pollastre al forn amb samfaina (albergínia, pebrot i tomàquet)

***

Llesques de plàtan i kiwi

DIJOUS

Gaspatxo (sopa freda de tomàquet) amb rostes

***

Arròs de peix

***

Gelat de maduixa i nata

DIVENDRES

Cigrons amanits amb tomàquet i salsa pesto (alfàbrega, all i oli d'oliva)

***

Sonsos fregits (enfarinats) amb enciam i olives

***

Macedònia de fruita de temporada

1a SETMANA

2a SETMANA

3a SETMANA

4a SETMANA

Arròs amb salsa de tomàquet

***

Filet de lluç al forn amb enciam i blat de moro

***

Poma

Bròquil gratinat amb formatge

***

Truita de patates amb pastanaga ratllada i olives negres

***

logurt

Amanida de cigrons (enciam, tomàquet, pebrot, pastanaga i blat de moro)

***

Tires de sèpia amb ceba i porro al forn

***

Maduixes amb suc de taronja

Espaguetis amb salsa de tomàquet

***

Pit de pollastre arrebossat amb enciam, ceba tendra i pinya

***

Préssec

Crema freda de carbassó amb formatge

***

Salsitxes a la planxa amb patates fregides i tomàquet amanit

***

Meló

Llesques de patata, ceba i tomàquet al forn

***

Llibrets de llom amb pastanaga ratllada i blat de moro

***

logurt

Lleties amanides amb salsa vinagreta

***

Truita a la francesa amb tomàquet amanit

***

Cireres

Fideus a la cassola

***

Filet de rosada al forn amb enciam i olives

***

Síndria

Vichyssoise (crema freda de porros)

***

Pizza quatre estacions (xampinyons, pebrot i tonyina)

***

Macedònia de fruita de temporada

Amanida d'arròs (enciam, pastanaga, tomàquet, ceba tendra)

***

Cuixetes de pollastre rostides amb xampinyons saltats

***

Plàtan

Tirabuixons de colors amb formatge parmesà

***

Croquetes de cigrons amb amanida de tomàquet, cogombre i olives negres

***

Meló

Ensalada russa amb maionesa* (patata, pèsols, pastanaga i mongeta tendra)

***

Rodó de gall dindi al forn amb verdures (carbassó, pebrot, ceba)

***

Bol de poma i plàtan

Gaspatxo (sopa freda de tomàquet) amb rostes

***

Xai al forn amb patates fregides, enciam i blat de moro

***

logurt

Arròs a la milanesa (ceba, permil curat, pèsols)

***

Filet de lluç a la marinera (gambes i musclos)

***

Albercocs

Empedrat de mongetes seques (tomàquet, tonyina, pebrot, ceba)

***

Truita de formatge amb amanida d'enciam i carbassó a la planxa

***

Maduixes

* comercial o elaborada a partir d'ou pasteuritzat